

ČARNOGURSKÝ|ULC PRO BONO

7/2014

1. NOVELA ZÁKONA O BANKÁCH

Novela zákona o bankách bola prijatá za účelom implementácie európskej smernice. Zavádza požiadavky na úverové inštitúcie a na dohľad nad nimi, ako aj nad investičnými spoločnosťami, a tiež sa zameriava na zavedenie efektívnych a primeraných sankčných režimov. Okrem uvedených zmien novela zaviedla pri úvere na bývanie oprávnenie znížiť si pri narodení dieťaťa splátku a tiež zmenila informačnú povinnosť stavebných sporiteľní.

2. NOVELA ZÁKONA O OCHRANE SPOTREBITELĽA

Ďalšia novelizácia zákona o ochrane spotrebiteľa priniesla do predmetného zákona niekoľko drobných parciálnych zmien, ktoré sú však v praxi pre spotrebiteľa veľmi dôležité. Spolu s ním došlo k zmenám v zákone o podmienkach predaja výrobkov a poskytovania služieb na trhovách miestach, a tiež v zákone o reklame. O všetkých doplneniach Vás oboznámime v našom článku.

3. VÝPOVEĎ POLICAJTA V KONANÍ O DOPRAVNOM PRIESTUPKU

V našom článku sa zameriame na posúdenie relevancie výpovede policajta v konaní o dopravnom priestupku. Vezmeme do úvahy niekoľko rozsudkov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, v ktorých sa súd vyjadroval k relevancii výpovede policajta v konaní o dopravnom priestupku

4. NOVELA ZÁKONA O DANI Z PRIDANEJ HODNOTY

Prijatá novela zmení nielen zákon o dani z pridanej hodnoty, ale aj ďalšie zákony. Zmeny zákona o pridanej hodnote sa týkajú predovšetkým rozšírenia pôsobnosti osobitnej úpravy uplatňovania dane na telekomunikačné služby, služby rozhlasového a televízneho vysielania. Ďalšie zmeny sa dotknú zákonov ako zákona po registračnej pokladnici alebo zákona o spotrebnej dani z tabakových výrobkov.

5. NOVELA ZÁKONA O OCHRANE, PODPORE A ROZVOJI VEREJNÉHO ZDRAVIA

Dňa 1. augusta 2014 vstúpila do účinnosti novela zákona o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia, ktorá upravila problematiku ochrany zdravia pri práci, povinnosti zamestnávateľov a samostatne zárobkovo činných osôb, ktoré súvisia so zabezpečením ochrany zdravia pri práci. Novela priniesla pomerne veľké množstvo parciálnych zmien, a preto Vás v našom článku oboznámime s tými najkľúčovejšími.

6. PRIPRAVUJE SA V NR SR - ZMENY V ZÁKONE O PODPORE REGIONÁLNEHO ROZVOJA

Návrh novely zákona o podpore regionálneho rozvoja je podľa dôvodovej správy vypracovaný s cieľom dosiahnuť skvalitnenie procesov prípravy, tvorby, aktualizácie a úspešného plnenia cieľov strategických dokumentov regionálneho rozvoja s celoštátnou, regionálnou a miestnou pôsobnosťou na základe rozpracovania a doplnenia podrobnejších pravidiel zapájania zainteresovaných aktérov na všetkých úrovniach verejnej správy, vrátane verejnosti a podnikateľov v rámci kreovania funkčnej partnerskej spolupráce v Slovenskej republike.

NOVELA ZÁKONA O BANKÁCH

Zákon č. 313/2014 Z. z. (ďalej len „**novela**“), ktorý zmenil a doplnil **zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách** (ďalej len „**zákon o bankách**“) nadobudol **účinnosť dňa 1. augusta 2014**. Ustanovenia článkov § 6 ods. 13, 16, 28 a 29 v bode 9, bodov 25, 55, 106 a 107 a článku IV bodu 44 nadobudnú **účinnosť dňom 1. januára 2015** a článok I § 33d v bode 52 nadobudne **účinnosť dňom 1. januára 2016**. Novela bola prijatá z dôvodu implementácie **smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/36/EÚ** o prístupe k činnosti úverových inštitúcií a prudenciálnom dohľade nad úverovými inštitúciami a investičnými spoločnosťami, o zmene smernice 2002/87/ES a o zrušení smerníc 2006/48/ES a 2006/49/ES (ďalej len „**smernica CRD IV**“) a **nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 575/2013** o prudenciálnych požiadavkách na úverové inštitúcie a investičné spoločnosti a o zmene nariadenia (EÚ) č. 648/2012 (ďalej len „**nariadenie CRR**“).

Cieľom implementácie smernice CRD IV a nariadenia CRR je najmä zavedenie nových **medzinárodných štandardov Basel III** do bankovej regulácie. Uvedené smernice upravujú zlepšenie fungovania bánk a investičných spoločností, obchodníkov s cennými papiermi a pravidiel pre ich správu a riadenie, súčasne sa zameriavajú na zavedenie efektívnych a primeraných sankčných režimov.

Zmena definícií Novela zaviedla niektoré **nové definície** a doplnila súčasné definície. Napríklad definíciu banky upravenú v **ust. § 2** zákona o bankách novela doplnila o podmienku, že **ide o úverovú inštitúciu** podľa osobitného predpisu s odkazom na čl. 4 ods. 1 bod 1 nariadenia CRR. Obdobne bola upravená definícia bankového povolenia odkazom na čl. 4 ods. 1 bod 42 nariadenia CRR a pojem dobrovoľné platby dôchodkového zabezpečenia na účely zavádzania a uplatňovania zásad odmeňovania s odkazom na čl. 4 ods. 1 bod 73 nariadenia CRR. Súčasne sa uvedenými ustanoveniami implementovali ustanovenia smernice CRD IV. Okrem uvedených definícií boli zavedené aj ďalšie definície, napríklad

subjekt finančného sektora, regulovaný trh alebo externá ratingová agentúra.

Dohľad Národnej banky Slovenska (ďalej len „**NBS**“) nad činnosťou bánk a pobočiek zahraničných bánk nanovo upravuje **ust. § 6** zákona o bankách. Podľa nového znenia **ust. § 6 ods. 2 a 3**, ak NBS na základe vykonaného preskúmania zistí nedostatky predstavujúce systémové riziko, je povinná o tom **bezodkladne informovať európsky orgán dohľadu**, ktorým je Európsky orgán pre bankovníctvo. Na základe uvedených zistení môže NBS podľa **ust. § 6 ods. 21** **zvýšiť intenzitu dohľadov na mieste, uskutočniť podrobnejšie preskúmania plánov banky alebo tematické zameralie dohľadov**, môže tiež **vyžadovať predloženie osobitných správ**. Nové znenie **ust. § 6** už nepriznáva NBS kompetenciu uznávania externých ratingových agentúr, povinnosť NBS uverejňovať zoznam externých ratingových agentúr na svojom webovom sídle však zostáva zachovaná aj po novele.

Prebratím článkov CRD IV do **ods. 22 až 27 v ust. § 6** bola upravená povinnosť NBS **vypracovávať každoročne plán dohľadov na mieste a na diaľku** s ohľadom na výsledky stresového testovania bánk, ktoré sa môžu zverejňovať alebo poskytnúť Európskemu dohľadu pre bankovníctvo. NBS je po novom tiež povinná **prehodnocovať aspoň každé tri kalendárne roky plnenie podmienok udelenia predchádzajúceho súhlasu** podľa **ust. § 30 až 32**. Po novom je NBS tiež povinná aspoň **raz ročne vykonať stresové testovanie**. Nové znenie **ust. § 6** upravuje tiež niektoré ďalšie skutočnosti, ktoré sú predmetom dohľadu NBS.

Nové **ust. § 6a** upravuje **podmienky monitorovania a posúdenia interných prístupov bánk** pre ich expozície alebo pozície, ktoré sú súčasťou referenčných portfólií v súlade s príslušnými delegovanými nariadeniami Komisie o vydaní regulačných technických predpisov. Banka, ktorá používa prístup interných ratingov pre kreditné riziko alebo vlastný model výpočtu trhového rizika, je povinná predkladať NBS každoročne

Dohľad Národnej banky Slovenska

hlásenie o výsledkoch výpočtov. NBS uvedené výpočty posúdi a ak sa určitá banka v interných prístupoch výrazne odlišuje od väčšiny porovnateľných bánk alebo majú interné prístupy určitej banky málo spoločných charakteristík s prístupmi väčšiny porovnateľných bánk, NBS uloží banke opatrenie podľa ust. § 50.

Podľa nového znenia ust. § 16 môže NBS za účelom finančnej stability a po konzultácii s orgánom dohľadu príslušného členského štátu Európskej únie (ďalej len „členský štát“) vykonať kontrolu na mieste aj v pobočke zahraničnej banky. Predchádzajúca právna úprava takéto oprávnenie NBS nepriznávala.

Novým oprávnením NBS je aj zavedenie plánu na obnovu na účely ozdravenia banky a plán na riešenie krízovej situácie. Uvedené plány môže podľa ust. § 23 ods. 10 zaviesť NBS, ak sa finančná situácia banky výrazne zhorší. Pri riešení krízovej situácie je banka povinná spolupracovať s NBS. Od zavedenia plánu môže NBS v určitých prípadoch ustúpiť. Ide napríklad o prípady, ak zhoršená finančná situácia banky nemá alebo nebude mať negatívny vplyv na finančné trhy.

Výbor pre riadenie rizík

Novým znením ust. § 27 zákona o bankách sa upravujú podmienky zriadenia výboru pre riadenie rizík a podmienky výkonu funkcie riadenia rizík v banke, a to za účelom zabránenia vzniku strát a škôd v dôsledku nesprávneho výkonu bankových činností. Výbor pre riziká je poradným orgánom riadiaceho orgánu banky pokiaľ ide o riziká, respektíve stratégiu riadenia rizík, súčasne pomáha riadiacemu orgánu pri vykonávaní dohľadu nad uplatňovaním tejto stratégie zo strany vrcholového manažmentu. Uvedené ustanovenie tiež doplnilo ďalšie povinnosti banky, a to (1) vo vzťahu k hodnoteniu primeranosti jej vnútorného kapitálu s ohľadom na skutočné trhové riziká, (2) vo vzťahu k jej platobnej schopnosti, k jej orgánom a (3) vo vzťahu k riadeniu rizík. Zodpovednosť za riadenie rizík má štatutárny orgán banky.

Nové povinnosti bánk Novela zaviedla informačnú povinnosť banky obchodujúcej na regulovanom

trhu. Podľa nového znenia ust. § 28 ods. 11 zákona o bankách je banka, ktorá obchoduje na regulovanom trhu, povinná najmenej raz ročne, alebo na požiadanie, bezodkladne písomne informovať NBS o svojich akcionároch a o iných osobách, ktoré na valnom zhromaždení banky vykonávali hlasovacie práva. Banka je tiež povinná na požiadanie písomne informovať Ministerstvo financií Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) o svojich akcionároch.

Novým znením ust. § 29 sa upravujú povinnosti banky vo vzťahu k jej vlastným zdrojom. Ustanoveniami § 30 až 32 sú upravené podmienky udeľovania predchádzajúcich súhlasov Národnou bankou Slovenska, ktoré sú potrebné (1) na používanie prístupu interných ratingov pre kreditné riziko podľa CRR, (2) na používanie vlastného modelu výpočtu trhového rizika podľa CRR a (3) na používanie ďalších prístupov a príslušných ukazovateľov pre operačné riziko podľa CRR.

Ustanovenia § 33a až 33n zavádzajú kapitálové vankúše, ktoré je banka povinná udržiavať vzhľadom na nové regulačné predpisy týkajúce sa kapitálovej primeranosti bánk (pravidlá Bazilej III). Ustanovením § 33a sú definované jednotlivé kapitálové vankúše nasledovne: (1) proticyklický kapitálový vankúš špecifický pre banku ako vlastné zdroje, udržiavané podľa ust. § 33c, (2) vankúšom pre G-SII ako vlastné zdroje udržiavané podľa ust. § 33d ods. 4, (3) vankúš pre O-SII ako vlastné zdroje udržiavané podľa ust. § 33d ods. 5 a (4) vankúš na krytie systémového rizika ako vlastné zdroje, ktoré banka udržiava podľa ust. § 33e. Povinnosť zaviesť jednotlivé kapitálové vankúše a podmienky ich udržiavania upravuje ust. § 33b.

Kapitálové vankúše

Zmeny sa dotkli aj údajov v registri bankových úverov a záruk vedeného NBS (ďalej len „register“). Rozsah údajov vedených v registri sa podľa nového znenia ust. § 38 ods. 1 rozšíril o žiadosti o poskytnutie úveru podnikateľom alebo právnickým osobám. Banky a pobočky zahraničnej banky sú po novom povinné nielen poskytovať do registra správne údaje, ale aj bez súhlasu klien-

Register bankových úverov a záruk

ta vykonať v registri opravy poskytnutých údajov, ktoré nie sú správne, úplné alebo aktuálne, a o vykonaných opravách zasielať oznámenie NBS. NBS je podľa nového znenia [ust. § 38 ods. 4](#) povinná uchovávať poskytnuté údaje do registra po dobu [najmenej päť rokov](#) odo dňa podania žiadosti o poskytnutie úveru, splatenia úveru alebo jeho zániku, zániku zabezpečenia pohľadávky z poskytnutého úveru alebo zániku prijatého záväzku. Doteraz bola uvedená povinnosť NBS upravená v opatrení NBS č. 1/2011 o registri bankových úverov a záruk. Nové znenie [ust. § 38 ods. 5 a 6](#) umožňuje poskytovanie informácií z registra aj centrálnej banke alebo inému subjektu z iného členského štátu na základe Memoranda o porozumení o výmene informácií medzi národnými centrálnymi registrami úverov. Informácie sa poskytujú len na základe vzájomnosti.

Sankcie Novým znením [ust. § 50 ods. 7](#) sa rozšíril diapazón [sankcií](#). Okrem porušenia [ust. § 4 ods. 1 a § 28](#), môže NBS po novom uložiť pokutu a opatrenie na odstránenie a nápravu protiprávneho stavu aj za porušenie [ust. § 3](#). Uloženie opatrenia a pokuty je možné po novom uložiť [\(1\)](#) do 10 % celkového ročného obratu v predchádzajúcom kalendárnom roku, ak ide o právnickú osobu; ak je právnická osoba dcérskou spoločnosťou, za základ celkového ročného obratu v predchádzajúcom kalendárnom roku sa použije hrubý príjem z konsolidovanej závierky materskej spoločnosti, [\(2\)](#) do 5.000.000 Eur, ak ide o fyzickú osobu, [alebo \(3\)](#) do dvojnásobku sumy obohatenia vyplývajúcej z porušenia týchto ustanovení, ak je túto sumu možné určiť.

Povinnosti stavebných sporiteľní Novela novým znením [ust. § 36a zrušila výnimku pre úvery](#) poskytované stavebnými sporiteľňami z dodržiavania určitých povinností súvisiacich s úvermi. Ide napríklad o povinnosť informovať klienta [dva mesiace vopred o uplynutí doby fixácie úrokovej sadzby](#) alebo [o zmene úrokovej sadzby](#), povinnosť informovať klienta [o jeho právach](#) alebo zákaz vyžadovať úhradu poplatkov v súvislosti s predčasným splatením úveru alebo jeho časti pri uplynutí doby fixácie úrokovej sadzby alebo pri

zmene úrokovej sadzby. Stavebné sporiteľne sú po novom povinné dodržiavať uvedené povinnosti obdobne ako pri hypotekárnych úveroch poskytovaných bankami. Výnimka z dodržiavania vybraných povinností zostáva zachovaná pri úveroch, ktoré majú [fixnú úrokovú sadzbu počas celej doby splatnosti](#) úveru a pri úveroch, ktoré [poskytuje banka alebo pobočka zahraničnej banky svojim zamestnancom bez úroku alebo s úrokovou sadzbou nižšou](#), ako prevláda na finančnom trhu, a ktoré sa neponúkajú verejne. Novela tiež upresnila, že výnimka upravená [ust. § 36a](#) sa vzťahuje len na úver, ktorého účelom je financovanie tuzemskej nehnuteľnosti, bytu alebo nebytového priestoru, a to aj rozostavaných. Nevzťahuje sa na [bezúčelové úvery založené nehnuteľnosťou](#), tzv. americké hypotéky.

Nové znenie [ust. § 36a](#) tiež zakotvilo povinnosť banky umožniť pri úveroch na bývanie fyzickej osobe, ktorá ku dňu podania žiadosti o úver dovŕšila 18 rokov a neprekročila 35 rokov veku, [odložiť splátky istiny úveru alebo znížiť mesačnú splátku úveru](#) až na polovicu jej výšky na dobu 24 mesiacov. Podmienkou využitia uvedenej možnosti je, že sa tejto osobe narodí dieťa a táto osoba o odklad alebo zníženie banku alebo pobočku zahraničnej banky [písomne požiada do troch mesiacov](#) po narodení dieťaťa a k žiadosti priloží aj rodný list dieťaťa. Odloženie splátok istiny úveru alebo zníženie mesačnej splátky úveru začne plynúť dňom účinnosti zmeny zmluvy o úvere.

Novelizácia sa dotkla aj [zákona č. 118/1996 Z. z. o ochrane vkladov](#), [zákona č. 80/1997 Z. z. o Exportno-importnej banke Slovenskej republiky](#), [zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách](#), [zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom](#), [zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní \(daňový poriadok\)](#) a [zákona č. 203/2011 Z. z. o kolektívnom investovaní](#).

Podľa novelizovaného [zákona č. 118/1996 Z. z. o ochrane vkladov](#) výšku ročných príspevkov do Fondu ochrany vkladov určuje len Fond ochrany vkladov, a zároveň jeho výška musí byť

Odloženie splátky úveru a zníženie splátky úveru

Novelizácia iných právnych predpisov

najmenej 0,01 % z hodnoty vkladov v banke chránených predmetným zákonom. Podľa predchádzajúcej právnej úpravy bola výška ročných príspevkov upravená v rozpätí od 0,1 % do 0,75 %. Novelou **ust. § 26 ods. 5** bola upravená povinnosť zasielania jednoznačného písomného oznámenia týkajúceho sa auditu účtovnej závierky banke, len pre tie spoločnosti, ktoré nemusia mať účtovnú závierku overenú audítorom. Ostatné spoločnosti takúto povinnosť nemajú.

Novelou **zákona č. 80/1997 Z. z. o Exportno-importnej banke** Slovenskej republiky bolo **ust. § 18 odsek 3** zosúladené so prijatými zmenami zákona o bankách.

Novela priniesla do **zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách** spresnenie definície dobrovoľných platieb dôchodkového, osobitné ustanovenia o nakladaní s cennými papiermi po smrti majiteľa účtu, alebo rozšírenie aplikácie požiadaviek na tzv. kapitálové vankúše aj na obchodníkov s cennými papiermi.

Ďalším zákonom, ktorý bol novelizovaný, je **zákon č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom**. Vložením no-

vého **písm. i) do ods. 1 v ust. § 22** bol zavedený ďalší **dôvod na zastavenie konania** vo veciach dohľadu nad finančným trhom. Podľa uvedeného ustanovenia je možné konanie zastaviť, ak uplynuli premlčacie lehoty ustanovené predmetným zákonom alebo osobitným zákonom pre zánik zodpovednosti, pre začatie konania alebo pre uloženie opatrení na nápravu, pokuty alebo inej sankcie za nedostatok zistený pri výkone dohľadu.

Novela **zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní** (daňový poriadok) zaviedla **výnimku z porušenia daňového tajomstva**, a to oznámenie alebo sprístupnenie daňového tajomstva Rade pre rozpočtovú zodpovednosť a Kancelárii Rady pre rozpočtovú zodpovednosť na účely plnenia úloh podľa osobitného predpisu.

Posledným novelizovaným zákonom je **zákon č. 203/2011 Z. z. o kolektívnom investovaní**. Novela priniesla požiadavku, aby sa pri posudzovaní rizík predchádzalo výhradnému alebo mechanickému spoliehaniu sa na úverové ratingy a rozširuje predmet dohľadu o monitorovanie primeranosti postupov správovskej spoločnosti, týkajúcich sa posúdenia kreditnej povahy aktív a posudzovanie využívania odkazov na úverové ratingy.

NOVELA ZÁKONA O OCHRANE SPOTREBITELA

Hlavným motívom opätovnej novely zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v platnom znení bolo **formálne oznámenie** Európskej komisie, ktorým vytkla Slovenskej republike **nedostatočnú transpozíciu** európskej legislatívy do nášho právneho poriadku. Ako uvádza dôvodová správa, prispieje sa k zvýšenej právnej istote pre spotrebiteľa. **Novelizované zákony nadobudli účinnosť dňom vyhlásenia v Zbierke zákonov SR, teda dňa 17. júla 2014.**

Precizovala sa jedna z **povinností predávajúceho v ust. § 4 ods. 8**. Tak ako doteraz, predávajúci **nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi**. Po novom však týmto ustanovením **nie sú dotknuté**

ust. § 7 až 9, teda nekalé obchodné praktiky, klamlivé konanie a klamlivé opomenutie a agresívna obchodná praktika. Upravila sa teda definícia inštitútu zákazu konania v rozpore s dobrými mravmi tak, aby sa jednoznačne určil vzťah medzi týmto inštitútom a zákazom používania nekalých obchodných praktík.

Pripomeňme si, že **konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely zákona o ochrane spotrebiteľa** rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so vžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, alebo

Konanie v rozpore
s dobrými mravmi

môže privodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyselnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, lešť, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody.

Klamlivá obchodná praktika

Obchodná praktika sa považuje za klamlivú, ak zapríčiňuje alebo môže zapríčiniť, že spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil, pretože obsahuje nepravdivé informácie a je preto nepravdivá, alebo akýmkoľvek spôsobom uvádza do omylu alebo môže viesť do omylu priemerného spotrebiteľa, a to aj ak je táto informácia vecne správna vo vzťahu k (1) existencii produktu alebo k povahe produktu, (2) hlavným znakom produktu, (3) rozsahu záväzkov predávajúceho, motívom pre obchodnú praktiku a k charakteru procesu predaja, akékoľvek vyhlásenie alebo symbol týkajúci sa priameho alebo nepriameho sponzorstva alebo schválenia predávajúceho alebo produktu, (4) cene alebo k spôsobu výpočtu ceny alebo existencie osobitnej cenovej výhody, (5) potrebe servisu, náhradného dielu, výmeny alebo opravy, (6) osobe, vlastnosti a právu predávajúceho alebo jeho splnomocnenca, alebo (7) právu spotrebiteľa vráťane práva na výmenu dodaného produktu alebo vrátenie peňazí alebo k rizikám, ktorým môže byť vystavený.

Obchodná praktika sa taktiež považuje za klamlivú, ak zapríčiňuje alebo môže zapríčiniť, že priemerný spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil, a zahŕňa (1) marketing produktu vrátane porovnávacej reklamy, ktorý spôsobuje nebezpečenstvo zámeny s akýmkoľvek iným produktom, ochrannou známkou, obchodným menom alebo iným rozlišujúcim znakom účastníka hospodárskej súťaže, a (2) neplnenie záväzkov obsiahnutých v kódexe správania, k dodržiavaniu ktorých sa predávajúci zaviazal.

Po novom sa obchodná praktika tiež považuje za klamlivú, ak s prihliadnutím na jej charakter, okolnosti a obmedzenia komunikačného prostredia opomenie podstatnú informáciu, ktorú priemerný spotrebiteľ potrebuje v zá-

vislosti od kontextu na to, aby urobil rozhodnutie o obchodnej transakcii, a tým zapríčiňuje alebo môže zapríčiniť, že priemerný spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil.

Novela zákona o ochrane spotrebiteľa sa dotkla aj ukladania sankcií a rozšírili sa kompetencie orgánov dozoru uložiť sankciu za porušenie zákazu používania nekalých obchodných praktík aj osobe, ktorá vo vlastnom alebo cudzom mene vymáha pohľadávku od spotrebiteľa.

V zmysle ust. § 24 odsek 1 až 3 za porušenie povinností ustanovených zákonom o ochrane spotrebiteľa alebo právne záväznými aktmi Európskej únie v oblasti ochrany spotrebiteľa uloží orgán dozoru výrobcovi, predávajúcemu, dovozcovi, dodávateľovi, osobe, ktorá v mene veriteľa alebo vo vlastnom mene vymáha pohľadávky vyplývajúce zo spotrebiteľskej zmluvy alebo osobe podnikajúcej bez oprávnenia, pokutu do 66.400 Eur; za opakované porušenie povinností počas 12 mesiacov uloží pokutu do 166.000 Eur.

Orgán dozoru uloží výrobcovi, predávajúcemu, dovozcovi, dodávateľovi alebo osobe uvedenej podnikajúcej bez oprávnenia, ktorá vyrobila, predala, doviezla alebo dodala výrobok, ktorého vada spôsobila ujmu na živote alebo zdraví, pokutu do 332.000 Eur. Rovnakú pokutu uloží tomu, kto takú ujmu spôsobil vadným poskytnutím služby. Pokutu nemožno uložiť osobe, ktorá preukáže, že ujme nemohla zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré od nej bolo možné požadovať.

Výrobcovi, predávajúcemu, dovozcovi, dodávateľovi alebo osobe, ktorá v mene veriteľa alebo vo vlastnom mene vymáha pohľadávky vyplývajúce zo spotrebiteľskej zmluvy alebo osobe podnikajúcej bez oprávnenia, ktorá marí, ruší alebo inak sťažuje výkon dozoru, prípadne nesplní záväzný pokyn na odstránenie zistených nedostatkov a vykonanie nevyhnutných opatrení a určiť lehotu na podanie správy o ich splnení, uloží orgán dozoru poriadkovú pokutu do 1.660 Eur, a to aj opakovane.

Ukladanie sankcií

Porušovanie povinností

Ujma na zdraví alebo živote

Neposkytovanie súčinnosti

Zákon o podmienkach predaja výrobkov a poskytovania služieb na trhových miestach

Súčastou novely zákona o ochrane spotrebiteľa je tiež **zmena v zákone č. 178/1998 Z. z. o podmienkach predaja výrobkov a poskytovania služieb na trhových miestach** a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.

Ambulantný predaj

Podľa novelizovaného **ust. § 9 ods. 1** sa v **obci môžu ambulantne predávať** (1) knihy, periodická tlač, originály alebo rozmnoženiny audiovizuálnych diel alebo iných diel, (2) drobné umelecké predmety a drobné remeselné výrobky, (3) spotrebné výrobky; ustanovenie § 7 ods. 2 tým nie je dotknuté, (4) jedlá a nápoje určené na priamu konzumáciu na mieste, (5) balená zmrzlina, (6) ovocie a zelenina, (7) potraviny v súlade so všeobecne záväzným nariadením obce podľa § 7 ods. 1, (8) kvetiny a (9) žreby okamžitých lotérií a žrebových vecných lotérií.

Vypustilo sa obmedzenie, ktoré neumožňovalo ambulantný predaj potravín v obciach, na území ktorých je umiestnená maloobchodná predajňa potravín. Obmedzenie bránilo plnému využitiu rôznych nových foriem ambulantného predaja, napr. predaj z dvora, predaj z automatov alebo tzv. farmárske trhy.

Podľa dôvodovej správy sa predmetným ustanovením zabezpečila možnosť predávať na tzv. farmárskych trhoch a prostredníctvom iných foriem ambulantného predaja využívaných predovšetkým malými domácimi chovateľmi, pestovateľmi a výrobcami poľnohospodárskych produktov.

Zákon o reklame

Sprievodná novelizácia **zákona č. 147/2001 Z. z. o reklame** a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov precizovala ustanovenie ohľadom všeobecných požiadaviek na reklamu. Novým znením **ust. § 3** sa vypúšťajú ustanovenia zakazujúce určité formy reklamy, ktoré vo vzťahu k spotrebiteľovi sú zakázané z titulu zákazu používania nekalých obchodných praktík podľa zákona o ochrane spotrebiteľa. **Osobitná úprava v zákone o reklame predstavovala duplicitnú úpravu a preto sa v záujme právnej istoty**

predmetné ustanovenie skrátilo a zjednodušilo.

Pripomeňme si preto, aké sú podľa aktuálneho právneho stavu v zmysle **ust. § 3 všeobecné požiadavky na reklamu**. **Reklama nesmie** (1) obsahovať čokoľvek, čo znevažuje ľudskú dôstojnosť, uráža národnostné cítěnie alebo náboženské cítěnie, ako aj akúkoľvek diskrimináciu na základe pohlavia, rasy a sociálneho pôvodu, (2) propagovať násilie, vandalizmus alebo vulgárnosť a navádzať na protiprávne konanie alebo vyjadrovať s ním súhlas, (3) prezentovať nahotu ľudského tela pohoršujúcim spôsobom, (4) prezentovať produkty poškodzujúce životné prostredie alebo produkty škodlivé životu alebo zdraviu ľudí, zvierat alebo rastlín bez toho, aby sa na škodlivosť výslovne a zreteľne neupozornilo, (5) ohrozovať fyzické zdravie ani psychické zdravie občana, (6) prezentovať potraviny a výživové doplnky tak, akoby mali účinky liekov, (7) využívať zmyslové vnímanie, ktoré ovplyvňuje pamäť človeka bez toho, aby si to uvedomil (podprahové vnímanie), (8) obsahovať osobné údaje, údaje o majetkových pomeroch osôb bez ich predchádzajúceho súhlasu, (9) odvolávať sa na vyhlásenia iných osôb bez ich predchádzajúceho súhlasu, (10) zasahovať do práv iných osôb bez ich súhlasu, (11) zneužívať dôveru maloletých osôb, najmä podnecovať na správanie, ktoré môže ohroziť ich zdravie, psychický vývin alebo morálny vývin, alebo zobrazovať ich v nebezpečných situáciách.

Reklama **musí spĺňať** požiadavky na verejné rečové prejavy, dodržiavať zásady jazykovej kultúry, gramatické a pravopisné pravidlá, pravidlá výslovnosti slovenského jazyka a ustálenú odbornú terminológiu. Reklama sa **nesmie šíriť automatickým telefonickým volacím systémom, telefaxom a elektronickou poštou** bez predchádzajúceho súhlasu ich užívateľa, ktorý je príjemcom reklamy. **Reklama sa nesmie šíriť adresne, ak adresát doručenie reklamy vopred odmieta.** Reklama sa nesmie šíriť, ak je v rozpore s dobrými mravmi, prezentuje produkty, ktorých výroba, predaj, poskytovanie alebo používanie sú zakázané, alebo ak nespĺňa požiadavky podľa osobitného predpisu.

Všeobecné požiadavky na reklamu

Sankcie Podobne ako pri zákone o ochrane spotrebiteľa, došlo aj v zákone o reklame k upraveniu sankcií, ktoré sa po novom pohybujú v rozmedzí od 3.320 Eur

do 166.000 Eur podľa dôvodu a závažnosti porušenia. Okrem toho môžu príslušné orgány zakázať ďalšie šírenie reklamy.

VÝPOVEĎ POLICAJTA V KONANÍ O DOPRAVNOM PRIESTUPKU

Priestupky proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky (ďalej len „dopravné priestupky“) upravuje [ust. § 22 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch](#) (ďalej len „zákon o priestupkoch“). Bližšie sme sa k priestupkom proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky venovali v [bulletine Čarnogurský ULC PRO BONO č. 3/2013](#).

Účelom tohto článku je posúdiť výpoveď policajta ako dôkaz v priestupkovom konaní. Na konanie o priestupku sa podľa [ust. § 51 zákona o priestupkoch](#) vzťahuje zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „správny poriadok“). [Dokazovanie upravuje ustanovenie § 34 správneho poriadku](#). Uvedené ustanovenie uvádza ako jeden z dôkazov výsluch svedka. V prípade prejednávania dopravného priestupku sú policajt alebo policajti, ktorí priestupok zistili, častokrát jedinými svedkami spáchania priestupku. Ak nie sú zodvážené iné dôkazy je výpoveď policajta jediným dôkazom. Ide zväčša o priestupky, pri ktorých ide o porušenie predpisov upravujúcich bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky nerešpektovaním dopravnej značky alebo svetelného zariadenia tzv. jazda na červenú. [Ak uvedené porušenie nie je zadokumentované napríklad kamerovým systémom je jeho spáchanie postavené len na výpovedi svedkov](#).

Ohľadom relevancie výpovede policajta ako svedka v konaní o dopravnom priestupku bolo vydaných niekoľko rozsudkov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. V rozsudku č. [10 Sžd/29/2012 zo dňa 27. februára 2013](#) išlo o dopravný priestupok, ktorého sa vodič dopustil tým, že nemal na motorovom vozidle osadenú tabuľku s evidenčným číslom a prekročil dovolenú rýchlosť jazdy o 70 km/h. Výpovede policajtov neboli jediným dô-

kazným prostriedkom, dôkazným prostriedkom boli aj fotografie z meracieho prístroja. Pre účel tohto článku nie je podstatné dokazovanie, nás zaujíma predovšetkým vyjadrenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky [k výpovedi policajtov](#). Najvyšší súd Slovenskej republiky sa v uvedenom rozsudku vyjadril, že: „*Krajský súd v Košiciach správne a v súlade so zákonom pri preskúmaní predloženého priestupkového spisu posudzoval výpovede príslušníkov polície jednotlivo i v súhrne s ďalšími dôkazmi a správne vyvodil, že príslušníci polície nielen preto, že sú viazaný Ústavou Slovenskej republiky, zákonmi, prisahou a svojim spoločenským postavením, ale najmä preto, že nemali žiaden dôvod poškodiť žalobcu a plnili si len úlohy, ktoré im vyplývali z ich služobného zaradenia týkajúceho sa zabezpečovania bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, vypovedali pravdivo a v zhode s objektívne zisteným skutkovým stavom, ktorému korešpondovalo najmä mlčanie žalobcu po pristihnutí pri páchaní priestupku.*“ Najvyšší súd Slovenskej republiky v uvedenom rozsudku zastal názor, že pre posúdenie váhy výpovede policajta je potrebné vziať do úvahy aj skutočnosť, že policajt je v služobnom pomere a jeho výpoveď by mala mať dostatočnú váhu ako dôkazný prostriedok. [Váha uvedeného dôkazu však nie je automatická, ale závisí aj od posúdenia konkrétneho prípadu.](#)

V rozsudku č. [10 Sžd/7/2013 zo dňa 26. júna 2013](#) sa Najvyšší súd Slovenskej republiky vyjadril, že: „*Príslušníci polície namiesto toho, aby po nesúhlase obvineného z priestupku s uznaním viny na podporu svojich zistení vypočuli svedkyne prítomné na mieste, očakávali, že to navrhne žalobca, ktorý však nebol povinný tak spraviť a navyše ich*

zistenia spochybnil svojim tvrdením, ktoré uviedol do správy o výsledku objasňovania priestupku. Keď žalobca napokon neskôr na existenciu svedkýň na mieste priestupku upozornil, bol obvinený z účelovosti a vyhýbania sa zodpovednosti za priestupok. Takýto prístup príslušníkov polície vedie k zníženiu ich dôveryhodnosti pri zakročovaní vo veciach priestupkov, pretože ich úlohou nie je za každú cenu usvedčiť občana - vodiča zo spáchania priestupku, ale objektívne - nezaújato zistiť skutkový stav a v prípade, že skutok je priestupkom, zistiť jeho páchatela a potrestať ho. V opačnom prípade dochádza k situáciám, za ktorých príslušníci polície vystupujú len v pozícii žalobcov, avšak nie na ochrancov a pomocníkov, tak ako im to ukladá nielen zákon o priestupkoch, ale aj zákon o policajnom zbore. “ Ďalej sa v uvedenom rozsudku uvádza: „Dôkazy - obsah výpovede žalobcu a opakované tvrdenia o jeho nevine majú totiž pre odvolací súd rovnakú dôkaznú silu, ako tvrdenia príslušníkov polície o tom, že videli žalobcu prejsť a nerešpektovať značku Stoj, daj prednosť v jazde! Napriek nedostatku finančných prostriedkov policajného zboru na nákup techniky - napríklad kamier - nesmie byť na ujmu objektívnosti zistenia skutkového stavu v priestupkovom konaní, **aby dve skupiny rovnocenných dôkazov boli hodnotené v prospech jednej len preto, že ide o dôkaz produkovaný orgánom objasňujúcim priestupok, ktorý z titulu postavenia v pozícii orgánu štátu musí byť považovaný za neomylný a nespochybniteľný.**“

Je možné tvrdiť, že Najvyšší súd Slovenskej republiky vydal dva rozsudky, ktoré pristupujú odlišne k hodnoteniu dôkazu - výpovede policajta. Prvý rozsudok svedčí v prospech toho, že už samotné postavenie policajta ako verejného činiteľa, ako osoby, ktorú viaže nielen Ústava Slovenskej republiky aj prísaha a spoločenské postavenie je zárukou pravdivosti výpovede, **a teda by mala mať vyššiu dôkaznú hodnotu ako výpoveď vodiča alebo iného svedka.** Druhý rozsudok však uvádza, že hodnota výpovede policajta je rovnaká ako výpoveď akéhokoľvek iného svedka.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť aj citát z druhého rozsudku (**10 Sžd/7/2013 zo dňa 26. júna 2013**), v ktorom sa Najvyšší súd Slovenskej republiky vyjadril, že: „Nie je jeho (obvineného - pozn. autora článku) povinnosťou predkladať dôkazy, ba ani na ne upozorňovať. Je to jeho právo a naopak, to je úlohou orgánov objasňujúcich priestupok, ktoré sú za to platené ako orgány štátu z daní daňových poplatníkov.“ **Z uvedeného vyplýva, že policajti musia pri objasňovaní dopravného priestupku zaobstarat' dôkazy, ktoré prispejú k zisteniu skutočného stavu veci, pričom obvinený nemusí uvádzať dôkazy.**

Najvyšší súd Slovenskej republiky vydal aj ďalšie rozsudky, v ktorých vyjadril názor na váhu výpovede policajta. V rozsudku č. **1 Sžd/39/2012 zo dňa 20. februára 2014** uviedol, že: „Najvyšší súd sa taktiež domnieva, že pre preukázanie spáchania priestupku nezáleží na tom, či je preukázaný jediným alebo skupinou dôkazov, či vo forme výpovede príslušníka polície alebo obvineného z priestupku, ak taký dôkaz alebo dôkazy nepochybne preukazujú vinu priestupcu. Za súčasnej konštrukcie objasňovania priestupkov nemožno očakávať objasnenie akéhokoľvek priestupku najmä v doprave, bez výpovede, či výpovedí zakročujúcich príslušníkov polície, ktorí sú zo zákona o policajnom zbore nielen zakročujúcimi orgánmi voči priestupcom, ale podľa § 35 ZoP i svedkami páchania priestupkov. Ich vylúčenie z konania, ako úradných osôb prítomných pri páchaní priestupku, pre neobjektívnosť však žiadny zákon neumožňuje automaticky len preto, že pri páchaní priestupku zakročovali, ale objektívnosť a obsah ich výpovede hodnotí správny orgán rozhodujúci o priestupku v prvom i druhom stupni, rovnako ako ostatné dôkazy, pokiaľ boli vo veci zabezpečené. Výpovede príslušníkov polície nemajú žiadne zvláštne postavenie medzi ostatnými dôkazmi v priestupkovom konaní. Vzhľadom na to, že sú však často jediné musia byť hodnotené veľmi dôsledne.“ Na inom mieste uvedeného rozsudku je uvedené, že: „**Pokiaľ správne orgány bez akýchkoľvek pochybností nepreukážu, že sa skutok stal a spáchal ho obvinený z priestupku a záro-**

veľ je priestupkom, nemožno založiť výrok vine len na z jediného zdroja pochádzajúcom tvrdení, navyše rozporom, obsiahnutom vo výpovedi policajtov a správe o výsledku objasňovania, ktorému dá správny orgán prednosť pred rovnocenným vyjadrením účastníka konania.“ Z uvedeného rozsudku vyplýva, že výpoveď policajta má takú istú váhu ako výpoveď obvineného z dopravného priestupku. Za stavu, ak by existovala výpoveď policajta a výpoveď obvineného, ktorý tvrdí, že priestupok nespáchal, by tieto mali rovnakú váhu, a teda pri neexistencii iných dôkazov by vznikla dôkazná núdza. Avšak otázne sú prípady, ak by existovali výpovede viacerých, napríklad dvoch policajtov a výpoveď obvineného z priestupku. Ak by nevznikol rozpor v tvrdeniach policajtov, malo by byť samotné vyjadrenie policajtov dostatočným dôkazom na preukázanie spáchania priestupku.

V tejto súvislosti uvádzame rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 10 Sžd/5/2014 zo dňa 28. mája 2014, v ktorom zastal názor, že: „Pokiaľ ide o hodnotenie výpovedí policajtov, odvolací súd nemá pochybnosť o tom, že vypovedali o udalosti tak, ako to znamenali svojimi vnemami, ich výpovede sú zhodné v tom, že videli vozidlo žalobcu stát pred križovatkou s nerozsvietenými svetlami, ktoré si rozsvietil až tesne pred tým, než ho začali zastavovať a zhodne tiež uviedli, že prvé slová žalobcu boli o tom, že majú pomáhať a nie sekírovať. Mal povedať, že to poženie až na súd a niekoľko vecí už vraj takto vyhral. Odvolací súd preto považoval tvrdenia žalobcu, že svetlá rozsvietené mal, že si to na neho policajti len vymysleli, za nedôveryhodné a neobjektívne.“ Na inom mieste uvedeného rozsudku súd uviedol, že: „Nie je pritom na mieste požiadavka žalobcu na navrhovanie ďalších dôkazov o jeho vine, napríklad dôkazom pochádzajúcim z technického prostriedku (kamery, či iného záznamového zariadenia), preto ak niet pochybností o akomkoľvek dôkaze, bez ohľadu na to, z akého zdroja pochádza a ak bol zadovážený a vykonaný zákonným spôsobom, nie je nutné k nemu priradovať ďalšie dôkazy.“ Podľa uvedeného

rozsudku by tvrdenia policajtov, ak sú zhodné, mali byť dostatočným dôkazom na preukázanie viny, aj keď si obvinený vinu nepriznáva.

Na záver uvádzame citáciu z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 2 Sžo 21/2007 zo dňa 30. januára 2008: „Podľa predmetnej správy a následného úradného záznamu, dvaja policajti spozorovali, ako žalobca obsluhoval mobilný telefón, nereagoval na pokyn k zastaveniu vozidla a toto pristavil až na opakované znamenie. Žalobca sa po poučení odmietol vyjadriť k popísanému konaniu a podpísať správu. V odpore proti vydanému rozkazu o uložení sankcie za priestupok zo dňa 16. januára 2006 žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu po prvýkrát na svoju obranu uviedol, že počas jazdy neobsluhoval mobilný telefón. Na ústnom pojednávaní o priestupku zo dňa 13. februára 2006 žalobca navrhol doplniť spis o výpis hovorov od mobilného operátora k termínu spáchania priestupku. Túto žiadosť následne opakoval aj v ďalšom správnom a súdnom konaní. Odvolací súd po preskúmaní vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žiadané doplnenie dokazovania v štádiu podania tohto návrhu by nesplnilo svoj účel. Žalobca mal možnosť v čase spáchania priestupku preukázať policajtom telefón, ktorý mal obsluhovať s uvedením jeho čísla a vtedy žiadať o vykonanie dôkazu, že ho neobsluhoval. Žalobca sa však k spisanej správe odmietol vyjadriť a dôkaz žiadal zabezpečiť až v čase, kedy by sa už nepodarilo identifikovať prístroj, ktorý mal žalobca v predmetnom čase pri sebe. Vykonanie dopytu u operátora mobilnej siete by preto nemalo žiadnu dôkaznú silu. Navyše je známe, že mobilné telefóny majú okrem možnosti telefonovať aj iné funkcie, ktoré možno priradiť pod pojem obsluha (SMS, MMS, foto, kamera, kalkulačka, hry a pod.), ktorých vykonávanie nie je možné zistiť navrhovaným dopytom.“

Na záver nášho článku zhrnieme názory Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na otázku váhy výpovede policajta ako dôkazu v konaní o dopravnom priestupku. Uvádzané rozsudky sa rôz-

ným spôsobom vysporiadali s váhou výpovede policajta. Po zhrnutí však možno konštatovať, že výpoveď policajta má rovnakú váhu ako výpoveď obvineného z priestupku alebo iného svedka. Rozhodnutie, či sa priestupok stal a či ho spáchal obvinený, by malo závisieť od posúdenia všetkých dôkazov. Možno však predpokladať, že ak budú existo-

vať len výpovede policajtov, ktoré svedčia v neprospech obvineného a sú nerozporné a bude existovať výpoveď obvineného, ktorý tvrdí, že priestupok nespáchal, pričom iné dôkazy nebude možné zadovážiť, s veľkou pravdepodobnosťou správny orgán a aj súdy rozhodnú o vine obvineného.

NOVELA ZÁKONA O DANI Z PRIDANEJ HODNOTY

Zákonom č. 218/2014 Z. z. (ďalej len „novela“), bol zmenený a doplnený zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty (ďalej len „zákon o DPH“). Účelom novely je predovšetkým implementovať smernicu Rady 2008/8/ES, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2006/112/ES, pokiaľ ide o miesto poskytovania služieb. Novela nadobudne účinnosť dňom 1. októbra 2014 okrem čl. I bodov 1. až 13. a 16., čl. II bodov 18. až 25., § 41 ods. 1 písm. p) v bode 26., bodov 28., 29. a 31., čl. III bodov 1., 2. a 7., čl. IV bodov 1., 2., 4. až 7. a 9., ktoré nadobudnú účinnosť dňom 1. januára 2015, a čl. I bodov 14. a 15. a čl. IV bodu 3., ktoré nadobudnú účinnosť dňom 1. júla 2015.

Osobitná úprava uplatňovania dane pre vybrané služby

Podľa novelizovaného ust. § 16 ods. 14 sa zmení určenie miesta dodania pri poskytnutí telekomunikačných služieb, služieb rozhlasového a televízneho vysielania a elektronicky dodávaných služieb pre nezdaniiteľné osoby. Po novom už nebude miestom dodania členský štát EU (ďalej len „členský štát“), v ktorom má poskytovateľ uvedených služieb (ďalej len „poskytovateľ“) sídlo alebo prevádzkareň tak ako v súčasnosti. Podľa súčasného znenia ust. § 16 ods. 14 a 15 uvedené určenie miesta dodania platí len, ak uvedené služby nezdaniiteľným osobám poskytuje zdaniiteľná osoba, ktorá nie je usadená v Európskej únii. Po novom bude miestom dodania štát, v ktorom má nezdaniiteľná osoba - príjemca služby sídlo, bydlisko alebo miesto, kde sa obvykle zdržiava.

Novelou zákona o DPH sa rozširuje vecná a personálna pôsobnosť osobitnej

úpravy tzv. one-stop-shop. Ide o osobitnú úpravu uplatňovania dane, ktorá sa podľa súčasnej právnej úpravy vzťahuje len na elektronické služby poskytované poskytovateľmi neusadenými na území Európskej únie. Novela jej pôsobnosť rozšíri aj na telekomunikačné služby a služby rozhlasového a televízneho vysielania, a to doplnením ust. § 68a až 68c. Pôjde o dve osobitné úpravy, a to (1) osobitnú úpravu uplatňovania dane pre telekomunikačné služby, služby rozhlasového vysielania a televízneho vysielania a elektronické služby, ktoré dodávajú zdaniiteľné osoby neusadené na území Európskej únie podľa ust. § 68a a (2) osobitnú úpravu uplatňovania dane pre telekomunikačné služby, služby rozhlasového vysielania a televízneho vysielania a elektronické služby, ktoré dodávajú zdaniiteľné osoby usadené na území Európskej únie, ale neusadené v členskom štáte spotreby, podľa ust. § 68b. Využívanie uvedenej osobitnej úpravy bude dobrovoľné. Poskytovateľ si bude môcť zvoliť uvedenú osobitnú úpravu, alebo zvoliť všeobecnú úpravu. Výhodou osobitnej úpravy je zníženie administratívnej záťaže. Osobitná úprava umožní realizovať daňovú povinnosť podaním jedného daňového priznania elektronickými prostriedkami v členskom štáte, kde sa poskytovateľ identifikuje pre využívanie osobitnej úpravy (členský štát identifikácie). Tým poskytovateľom odpadne povinnosť registrovať sa pre daň z pridanej hodnoty vo všetkých členských štátoch, kde sú usadení ich zákazníci, teda kde je miesto dodania týchto služieb.

Zvolenie Slovenskej republiky ako štátu identifikácie bude závisieť od toho, či má v tuzemsku sídlo. Ak má poskytovateľ **sídlo v tuzemsku**, je povinný si ho **zvoliť za štát identifikácie**. Ak má **sídlo v niektorom inom členskom štáte**, je povinný zvoliť si tento štát **za štát identifikácie**. Ak však nemá sídlo v niektorom členskom štáte, môže si zvoliť **ktorýkoľvek štát**, v ktorom má **prevádzkareň**. Pri využití uvedenej osobitnej úpravy je poskytovateľ povinný zdaniť podľa osobitnej úpravy všetky telekomunikačné služby, služby rozhlasového a televízneho vysielania a elektronické služby, ktoré zákazníkovi na území Európskej únie poskytne. Ak však poskytuje **služby v tuzemsku** a zároveň má **v tuzemsku sídlo alebo prevádzkareň**, musí zdanie týchto služieb zahrnúť **do riadneho daňového priznania**, ktoré podá v tuzemsku. Na zdanie pri poskytnutí takýchto služieb nemôže aplikovať osobitnú úpravu. Služby poskytované **v inom členskom štáte** potom zdaní **podľa osobitnej úpravy**. Poskytovatelia, ktorí nemajú na území Európskej únie sídlo alebo prevádzkareň musia, ak si zvolia ako štát identifikácie Slovenskú republiku, zdaniť podľa osobitnej úpravy **všetky poskytované služby**, aj služby poskytované v tuzemsku.

Uvedená osobitná právna úprava uplatňovania dane zakotvuje **len určenie miesta poskytovania služieb**. Podrobné postupy využívania uvedenej osobitnej úpravy zakotvuje **(1)** nariadenie Rady (EÚ) č. 904/2010 o administratívnej spolupráci a boji proti podvodom v oblasti dane z pridanej hodnoty, **(2)** nariadenie Rady (EÚ) č. 967/2012, ktorým sa mení a dopĺňa vykonávacie nariadenie (EÚ) č. 282/2011, pokiaľ ide o osobitné úpravy pre neusadené zdaniteľné osoby, ktoré poskytujú telekomunikačné služby, služby rozhlasového a televízneho vysielania alebo elektronické služby nezdaniteľným osobám a **(3)** vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 815/2012, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá uplatňovania nariadenia Rady (EÚ) č. 904/2010, pokiaľ ide o osobitné úpravy pre neusadené zdaniteľné osoby, ktoré poskytujú telekomunikačné služby, služby rozhlasového a televízneho vysielania alebo elektronické služby nezdaniteľným osobám.

Po novom budú poskytovatelia, ak si zvolia osobitnú úpravu zdanenia telekomunikačných služieb, služieb rozhlasového a televízneho vysielania, podávať **daňové priznanie štvrťročne**, a to **do 20 dní** po skončení kalendárneho štvrťroka. Ak koniec lehoty na podanie daňového priznania pripadne na sobotu, nedeľu alebo deň pracovného pokoja, posledným dňom lehoty bude tento deň. Slovenská republika, ako štát identifikácie, následne **zašle elektronickými prostriedkami daňové priznanie** spolu s uhradenou sumou dane tomu **členskému štátu spotreby**, ktorému daň patrí.

Uplatnenie nároku na vrátenie DPH bude podľa novely prebiehať dvoma spôsobmi. Poskytovatelia usadení v Európskej únii budú postupovať pri žiadostiach o vrátenie dane pre služby dodané v členskom štáte spotreby cez tzv. **refundálny mechanizmus vrátenia dane** a poskytovatelia neusadení v Európskej únii tak budú robiť cez **existujúci systém vrátenia dane** pre osoby z tretích štátov.

Novelou sa tiež **skrátí lehota na registráciu zdaniteľnej osoby** za platiteľa dane z 30 dní **na 21 dní**. Skrátenie lehoty bude zavedené zmenou **ust. § 4 ods. 3**. Zmenou **ust. § 79 ods. 6 a ods. 7** sa umožní **vrátenie tzv. časti nadmerného odpočtu dane pred skončením kontroly oprávnenosti uplatneného nadmerného odpočtu**. Časť nadmerného odpočtu sa **vráti do 10 dní** odo dňa odoslania čiastkového protokolu o kontrole. Po skončení kontroly nadmerného odpočtu daňový úrad vráti rozdiel medzi časťou vráteného nadmerného odpočtu a nadmerným odpočtom vo výške zistenej daňovým úradom. Uvedený postup sa bude uplatňovať najmä v prípadoch, ak bude v priebehu kontroly zistené, že časť nadmerného odpočtu je uplatňovaná oprávnene a časť nadmerného odpočtu je potrebné ešte musí preveriť.

Novela tiež zjemní ukladanie pokuty, ak bol nadmerný odpočet vrátený na základe nepravdivých údajov. Podľa nového znenia **ust. § 79 ods. 8** bude daňový úrad ukladať **pokutu do výšky 1,3 %** zo sumy vráteného nadmerného odpočtu, a nie vo výške 1,3 %, ako zakotvuje súčasná právna úprava.

Podávanie daňové priznania pri osobitnej úprave

Pokuty

**Výnimka
z mesačného
podávania
súhrnných
výkazov**

Výšky hodnoty tovarov ako podmienka výnimky z povinného mesačného podávania súhrnných výkazov sa podľa **ust. § 80 ods. 1 písm. a), b) a c) zníži**. Platiteľ bude po novele môcť podať **súhrnný výkaz za kalendárny štvrťrok**, ak hodnota tovarov podľa **ust. § 80 ods. 1 písm. a) až c)** nepresiahne v príslušnom kalendárnom štvrťroku a súčasne v predchádzajúcich štyroch kalendárnych štvrťrokoch hodnotu **50.000 Eur**, v súčasnej dobe je uvedená suma nastavená na **100.000 Eur**.

Ďalšie novelizácie

Novela mení a dopĺňa aj ďalšie zákony. Ide o **zákon č. 106/2004 Z. z. o spotrebnej dani z tabakových výrobkov**, **zákon č. 289/2008 Z. z. o používaní elektronickej registračnej pokladnice**, **zákon č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok)** a **zákon č. 530/2011 Z. z. o spotrebnej dani z alkoholických nápojov**.

Novela **zákona č. 106/2004 Z. z. o spotrebnej dani z tabakových výrobkov** zavedie niektoré zmeny týkajúce sa **kontrolných známk**, **povinností odberateľov kontrolných známk** a **prevádzkovateľa daňového skladu**. Objednávanie kontrolných známk bude po novom prebiehať prostredníctvom **informačného systému**, správcom informačného systému bude Ministerstvo financií Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“). Colný úrad bude podľa doplneného **ust. § 22a** môcť **dočasne pozastaviť** na daňovom území **prístup do elektronického systému**, ak bude mať odôvodnené podozrenie, že daňový subjekt porušuje daňové prepisy, je ohrozená vymožitelnosť dane a vybratie dane. Ak uvedené porušenie pominie, colný úrad bude musieť bezodkladne umožniť daňovému subjektu prístup do elektronického systému. **Ust. § 44o** novela dopĺňa o ods. 24, podľa ktorého odberateľ kontrolných známk, ktorý chce kontrolnou známkou označovať spotrebiteľské balenie cigariet, bude môcť **o vydanie nových kontrolných známk** podľa **ust. § 9b ods. 6** požiadať najskôr **odo dňa 1. novembra 2014**.

Doplnením 19. bodu do **ust. § 4 ods. 2 písm. b)** **zákona č. 289/2008 Z. z. o používaní elektronickej registračnej pokladnice** sa s účinnosťou od **1. januára**

2015 zavedie povinnosť používať registračnú pokladnicu, ktorá bude umožňovať **on-line pripojenie** s informačnými systémami finančnej správy. Elektronickej registračnej pokladnici, ktorú podnikateľ používal **pred dňom 1. januárom 2015**, bude môže používať aj naďalej s tým, že pri jej **výmene za novú** bude povinný ju vymeniť len za elektronickej registračnej pokladnicu, ktorá spĺňa požiadavky upravené novelou. Podmienky on-line pripojenia ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo. Predmetný zákon novým znením **ust. § 16b ods. 6 písmeno b)** umožní aplikovať **inštitút návrhu na zrušenie živnostenského oprávnenia** len vtedy, ak bude colným úradom alebo daňovým úradom spoľahlivo preukázané, že došlo k takému porušeniu zákona, následkom ktorého je krátenie prijatých tržieb. Ak takéto krátenie nebude spoľahlivo zistené, nebude sa môcť inštitút návrhu na zrušenie živnostenského oprávnenia využiť.

Novela **zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní** (daňový poriadok) prinesie niekoľko zmien. Pôjde napríklad o zavedenie **inštitútu čiastkového protokolu** doplneným **ust. § 47a**, alebo zavedenie povinnosti ministerstva na svojom webovom sídle zverejňovať zoznam daňových subjektov s výškou ich splatnej dane podľa doplneného **ust. § 52 ods. 9**. Uvedený zoznam bude ministerstvo viesť podľa výšky dane zostupne. Novela tiež posunie účinnosť ustanovení **o elektronickej komunikácii správcu dane na rok 2016**.

Ďalší zákon, ktorý novela zmení je **zákon č. 530/2011 Z. z. o spotrebnej dani z alkoholických nápojov**. Novela v predmetnom zákone upraví predovšetkým ustanovenia týkajúce sa **kontrolných známk** a **nakladania s nimi**. **Ustanovenie § 73 sa doplní ods. 24 a 25**, podľa ktorých odberateľ kontrolných známk bude môcť o vydanie kontrolných známk **podľa ust. § 53 ods. 6** požiadať najskôr **odo dňa 1. novembra 2014**. Spotrebiteľské balenie označené kontrolnou známkou vyhotovenou podľa **ust. § 51** v znení účinnom odo dňa **1. októbra 2014** možno predávať alebo inak vydávať **odo dňa 1. januára 2015**.

NOVELA ZÁKONA

O OCHRANE, PODPORE A ROZVOJI

VEREJNÉHO ZDRAVIA

Pracovné podmienky	Novela bližšie špecifikovala ust. § 2 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia v platnom znení (ďalej len „zákon“), ktorého ods. 1 písm. e) po novom upravuje, čo sa rozumie pracovnými podmienkami . Sú nimi fyzikálne, chemické, biologické, fyziologické, psychologické faktory a spôsob výkonu práce pôsobiace na zdravie a pracovnú výkonnosť človeka v pracovnom procese; sú ovplyvňované režimom práce, odpočinkom a technickým stavom pracovného prostredia.	na výkon pracovnej zdravotnej služby a kontroluje plnenie podmienok výkonu pracovnej zdravotnej služby, na základe ktorých bolo vydané oprávnenie a povinnosti pracovnej zdravotnej služby, pričom o vydaných oprávneniach vedie tiež evidenciu, a tiež (5) vedie centrálny register rizikových prác.
Zamestnanec	Vo väzbe k niektorým novým skutočnostiam bolo podľa dôvodovej správy potrebné doplniť pojem zamestnanec , ktorý po novom v zmysle ust. § 2 ods. 1 písm. zb) zahŕňa popri (1) fyzickej osobe v pracovnoprávnom alebo obdobnom pracovnom vzťahu so zamestnávateľom aj (2) žiakov strednej odbornej školy a študentov vysokej školy pri praktickej výučbe .	Po novom sa tiež podľa doplneného ust. § 6 ods. 3 o písm. k) zaviedla kompetencia Úradu verejného zdravotníctva kontrolovať v rámci štátneho zdravotného dozoru činnosť pracovnej zdravotnej služby u zamestnávateľa a plnenie vybraných povinností tímov pracovnej zdravotnej služby a v celom rozsahu povinností osôb vykonávajúcich dohľad nad pracovnými podmienkami.
Nové kompetencie Úradu verejného zdravotníctva	Ustanovenie § 5 ods. 4 sa doplnilo o viacero bodov v súvislosti s pridanými kompetenciami Úradu verejného zdravotníctva . Po novom Úrad verejného zdravotníctva okrem iného aj (1) posudzuje potrebu vykonania hodnotenia vplyvov (podľa dôvodovej správy pôjde o tzv. „predskrining“) na verejné zdravie na národnej úrovni a na regionálnej úrovni a posudzuje hodnotenie vplyvov na verejné zdravie na národnej úrovni a na regionálnej úrovni, (2) vydáva, odobrá alebo mení oprávnenia na odstraňovanie azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb, (3) vedie evidenciu vydaných, odobratých a zmenených oprávnení na odstraňovanie azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb, ako aj zverejňovanie zoznamu fyzických osôb - podnikateľov a právnických osôb, ktorým bolo vydané, odobraté alebo zmenené oprávnenie na webovom sídle Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky, (4) vydáva, odobrá alebo mení oprávnenia	Ustanovenie § 30 po novom upravuje povinnosti fyzickej osoby - podnikateľa, ktorá nezamestnáva iné fyzické osoby, teda povinnosti týkajúce sa ochrany zdravia pri práci. Predmetné ustanovenie detailne vymenúva povinnosti a podmienky súvisiace s ochranou zdravia pri práci.
		Povinnosť chrániť svoje zdravie (a zdravie obyvateľov) sa po novom vzťahuje len na osoby vykonávajúce rizikové prác kategorizované v 3. a 4. skupine. U ostatných samostatne zárobkovo činných osôb je ochrana ich zdravia pri práci v dobrovoľnej rovine , čo znamená, že v tomto smere novela zákona neukladá zabezpečenie zdravotného dohľadu pre vlastnú osobu ako povinnosť, ale ako právo, teda možnosť zabezpečiť primeraný zdravotný dohľad. Zamestnávateľ sa môže po novom rozhodnúť, či zdravotný dohľad nad pracovnými podmienkami pre 1. a 2. rizikovú kategóriu zabezpečí bezpečnostný technik , pracovná zdravotná služba zložená z vlastných kvalifikovaných zamestnancov alebo externá pracovná zdravotná služba.
		Fyzická osoba - podnikateľ, ktorá nezamestnáva iné fyzické osoby a vyko-

Nové povinnosti fyzických osôb - podnikateľov

Povinnosť chrániť svoje zdravie

Ďalšie opatrenia

	náva prácu zaradenú do tretej kategórie alebo štvrtej kategórie, je povinná (1) zabezpečiť opatrenia, ktoré znížia jej expozíciu a expozíciu obyvateľov fyzikálnym, chemickým, biologickým a iným faktorom práce a pracovného prostredia na najnižšiu dosiahnuteľnú úroveň, najmenej však na úroveň limitov ustanovených osobitnými predpismi, (2) zabezpečiť posudzovanie svojej zdravotnej spôsobilosti na prácu, (3) predkladať príslušnému orgánu verejného zdravotníctva návrh na zaradenie svojej práce do tretej kategórie alebo štvrtej kategórie, návrh na zmenu alebo vyradenie svojej práce z tretej kategórie alebo štvrtej kategórie a (4) uchovávať 20 rokov od skončenia rizikovej práce lekárske posudky o svojej zdravotnej spôsobilosti na prácu. Upravili sa povinnosti zamestnávateľa týkajúce sa ochrany zdravia pri práci súvisiace so zabezpečením zdravotného dohľadu pre všetkých zamestnancov prostredníctvom pracovnej zdravotnej služby.	počet zamestnancov, pracovné podmienky a zdravotné riziká súvisiace s expozíciou zamestnancov. Nové povinnosti sa vzťahujú aj pre dočasne pridelených zamestnancov.	
		Pridané ust. § 30a novým spôsobom upravuje postavenie pracovnej zdravotnej služby. Pracovná zdravotná služba poskytuje zamestnávateľovi odborné a poradenské služby v oblasti ochrany a podpory zdravia pri práci výkonom zdravotného dohľadu, ktorý tvorí dohľad nad pracovnými podmienkami a posudzovanie zdravotnej spôsobilosti na prácu výkonom lekárske preventívnych prehliadok vo vzťahu k práci.	Pracovná zdravotná služba
		Na vykonávanie pracovnej zdravotnej služby zamestnávateľ určí dostatočný počet vlastných zamestnancov, ktorí sú s ním v pracovnoprávnom vzťahu alebo v obdobnom pracovnom vzťahu. Ak zamestnávateľ zabezpečuje vykonávanie pracovnej zdravotnej služby pre svojich zamestnancov vlastnými zamestnancami, je povinný túto skutočnosť bezodkladne písomne oznámiť príslušnému orgánu verejného zdravotníctva.	Výkon pracovnej zdravotnej služby
Hodnotenie zdravotného rizika	Ďalej sa upravili povinnosti zamestnávateľa súvisiace so zabezpečením hodnotenia zdravotného rizika, vypracovaním posudku o riziku a kategorizácie prác z hľadiska zdravotných rizík zdravotníckym pracovníkom s príslušnou špecializáciou alebo pracovnou zdravotnou službou, vypracovaním prevádzkového poriadku a posudzovaním zdravotnej spôsobilosti na prácu s dôrazom na ochranu zdravia zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce.	Na vykonávanie pracovnej zdravotnej služby je zamestnávateľ povinný mať dostatočný počet vlastných zamestnancov pre zamestnancov, ktorí vykonávajú práce zaradené do prvej kategórie alebo druhej kategórie, a to (1) lekára so špecializáciou v špecializačnom odbore lekárstvo, klinické pracovné lekárstvo a klinická toxikológia, pracovné lekárstvo, preventívne pracovné lekárstvo a toxikológia, služby zdravia pri práci alebo v špecializačnom odbore verejné zdravotníctvo pre zamestnancov, ktorí vykonávajú práce zaradené do prvej kategórie alebo druhej kategórie, (2) verejného zdravotníka, bezpečnostného technika alebo autorizovaného bezpečnostného technika, alebo (3) minimálny tím pracovnej zdravotnej služby pre zamestnancov, ktorí vykonávajú práce zaradené do prvej kategórie až štvrtej kategórie.	
Čas na plnenie odborných činností	Zamestnávateľ je povinný poskytnúť dostatočný čas na plnenie odborných činností pri zabezpečovaní ochrany a podpory zdravia pri práci, ktorý je nevyhnutný na zabezpečenie potrebných preventívnych a ochranných opatrení (1) vlastným zamestnancom, ktorí vykonávajú pracovnú zdravotnú službu, (2) fyzickej osobe - podnikateľovi alebo právnickej osobe, ktorá vykonáva pracovnú zdravotnú službu dodávateľským spôsobom a (3) fyzickej osobe - podnikateľovi alebo právnickej osobe, ktorá samostatne vykonáva niektoré činnosti pracovnej zdravotnej služby. Pri určovaní dostatočného času zamestnávateľ zohľadňuje veľkosť organizácie,	Ďalej je zamestnávateľ povinný zabezpečiť, ak je to potrebné, ambulanciu na výkon lekárske preventívnych prehliadok vo vzťahu k práci a zabezpečiť	

vedenie dokumentácie o vykonávaní jednotlivých odborných činností.

Zmluvný výkon pracovnej zdravotnej služby

Ak zamestnávateľ nemá vlastných zamestnancov na vykonávanie pracovnej zdravotnej služby, je povinný zmluvne zabezpečiť vykonávanie pracovnej zdravotnej služby dodávateľským spôsobom prostredníctvom (1) fyzickej osoby - podnikateľa alebo právnickej osoby, ktorej úrad verejného zdravotníctva vydal oprávnenie na pracovnú zdravotnú službu pre zamestnancov vykonávajúcich práce zaradené do prvej kategórie až štvrtej kategórie, (2) fyzickej osoby - podnikateľa alebo právnickej osoby, ktorá je poskytovateľom zdravotnej starostlivosti, poskytujúcim zdravotnú starostlivosť v špecializačných odboroch, (3) fyzickej osoby - podnikateľa, ktorá je verejným zdravotníkom, alebo právnickou osobou, ktorá má živnostenské oprávnenie na vykonávanie dohľadu nad pracovnými podmienkami a má zodpovedného zástupcu, ktorý je verejným zdravotníkom a má živnostenské oprávnenie na vykonávanie dohľadu nad pracovnými podmienkami, pre zamestnancov, ktorí vykonávajú práce zaradené do prvej kategórie alebo druhej kategórie, alebo (4) fyzickej osoby - podnikateľa, ktorá nezamestnáva iné fyzické osoby a je bezpečnostným technikom alebo autorizovaným bezpečnostným technikom alebo fyzickou osobou - podnikateľom alebo právnickou osobou, ktoré sú oprávnené na výkon bezpečnostnotechnickej služby, na výkon niektorých činností pracovnej zdravotnej služby pre zamestnancov, ktorí vykonávajú práce zaradené do prvej kategórie alebo druhej kategórie.

Komplexne ohľadom zmien

Uvedené zmeny možno zosumarizovať nasledovne: po novom sa zaviedla povinnosť zamestnávateľov zabezpečiť dohľad nad pracovnými podmienkami pracovnou zdravotnou službou zloženou z vlastných kvalifikovaných pracovníkov alebo zabezpečenou externe aj u 1. a 2. rizikovej kategórie, u ktorých bola pracovná zdravotná služba v minulosti zrušená. Do prvej pracovnej kategórie sa zaraďujú práce, pri ktorých nie je žiadne riziko poškodenia zdravia zamestnanca vplyvom pracovného prostredia, respektíve vykonávanej práce. Do druhej kategórie patria práce, pri ktorých

nie je predpoklad poškodenia zdravia a kde jednotlivé faktory pracovného prostredia neprekračujú limity ustanovené predpismi. Bude ich môcť kontrolovať bezpečnostný technik; v kategórii 3 a 4 ide o rizikové práce. Zdravotný dohľad nad pracovnými podmienkami, ako aj lekárske preventívne prehliadky môžu po novom vykonávať len zdravotnícki pracovníci.

Zjednodušene to znamená, že zamestnávateľ si po novom môže vybrať v rámci prvých dvoch kategórií, či vytvorí pracovnú zdravotnú službu z vlastných zamestnancov (ak spĺňajú kvalifikačné požiadavky), alebo si najme externú službu a zabezpečí zmluvný výkon súvisiaci s ochranou zdravia pri práci. Pre zamestnancov, ktorí nevykonávajú rizikové práce, môže pracovná zdravotná služba iba v dohľade nad pracovnými podmienkami vykonávať aj jedna osoba, alebo tím pracovnej zdravotnej služby. Pre zamestnancov, ktorí vykonávajú rizikové práce, musí pracovnú zdravotnú službu v celom rozsahu vykonávať výlučne tím pracovnej zdravotnej služby tak ako doteraz.

Prostredníctvom ust. § 30c sa ustanovil pomerne široký rozsah povinností pre pracovné zdravotné služby. Povinnosti budú podliehať kontrole regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva a v prípade ich nedodržania aj sankcionované - na všetkých úrovniach, platí to aj pre bezpečnostných technikov.

Tím pracovnej zdravotnej služby od 1. júla 2014 tvorí lekár a verejný zdravotník, zdravotná sestra už nie je povinnou súčasťou tímu pracovnej zdravotnej služby.

Novela zaviedla povinnosť zamestnávateľa zabezpečovať dodatočné opatrenia na ochranu zdravia zamestnancov pri nadmernej záťaži teplom a chladom pri práci a po dohode so zástupcom zamestnancov ich upraviť vnútorným predpisom. Doterajšia právna úprava ukladala zamestnávateľovi pri záťaži teplom a chladom jedinú povinnosť, a to upraviť čas práce až pri dosiahnutí hodnôt vymedzujúcich dlhodobu a krátkodobu únosný čas. Podľa ust. § 37 a doplných odsekov 3 a 4, je pri nadmernej

Povinnosti súvisiace s nadmernými teplotnými podmienkami v práci

zátäži teplom a chladom zamestnávateľ **povinný zabezpečiť aj ďalšie opatrenia** na ochranu zdravia zamestnancov. Zabezpečovanie opatrení pri nadmernej zátäži teplom a chladom pri práci je zamestnávateľ povinný po dohode so zástupcom zamestnancov upraviť **vnútorným predpisom**.

Ochrana pri odstraňovaní azbestu

Prostredníctvom novelizovaných **ust. § 41 a § 42** sa systematicky a komplexne upravili povinnosti zamestnávateľov súvisiace s ochranou zdravia zamestnancov **pri odstraňovaní azbestu zo stavieb**. Zamestnávateľ, ktorého zamestnanci odstraňujú azbest alebo materiály obsahujúce azbest zo stavieb, **musí mať oprávnenie na túto činnosť vydané Úradom verejného zdravotníctva Slovenskej republiky**.

Fyzická osoba alebo založená právnická osoba, ktorej bolo vydané oprávnenie na odstraňovanie azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb, **môže začať vykonávať činnosť na odstraňovanie azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb, ak má živnostenské oprávnenie a Úradu verejného zdravotníctva písomne predloží do 30 dní od získania živnostenského oprávnenia doklady obsahujúce (1)**

meno, priezvisko, titul a adresu trvalého pobytu osoby zodpovednej za prevádzkovanie odstraňovania azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb a doklad o jej ukončenom stredoškolskom vzdelaní alebo vysokoškolskom vzdelaní, **(2)** doklad o absolvovaní odbornej prípravy na prácu pri odstraňovaní azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb zamestnancov a osoby zodpovednej za prevádzkovanie odstraňovania azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb, **(3)** lekárske posudok o zdravotnej spôsobilosti na prácu zamestnancov a osoby zodpovednej za prevádzkovanie odstraňovania azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb, **(4)** doklad o zabezpečení merania azbestu vrátane odberu vzoriek z pracovného prostredia odborne spôsobilou osobou na účel kvalitatívneho a kvantitatívneho zisťovania faktorov životného prostredia a pracovného prostredia, o zneškodňovaní nebezpečného odpadu s obsahom azbestu, o oprávnení na podnikanie a o zaplatení správneho poplatku.

PRIPRAVUJE SA V NR SR – ZMENY V ZÁKONE O PODPORE REGIONÁLNEHO ROZVOJA

Dňa 8. júla 2014 bol do Národnej rady SR doručený vládny návrh novely zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja (ďalej len „ZPRO“ alebo „návrh novely“). Po prvé je potrebné zdôrazniť, že po schválení bude **novelizovaný zákon používať** namiesto pojmu finančný príspevok, **pojem dotácia**.

Sociálno-ekonomickí partneri

V záujme jednoznačného a komplexného určenia zainteresovaných aktérov podieľajúcich sa na príprave, tvorbe, realizácii a hodnotení strategických a iných rozvojových dokumentov regionálneho rozvoja, **návrh definuje sociálno-ekonomických partnerov**. Podľa

ust. § 2 písm. e) sociálno-ekonomickí partneri sú **subjekty verejnej správy, podnikatelia a mimovládne organizácie pôsobiace v oblasti regionálneho rozvoja** na miestnej, regionálnej a celoštátnej úrovni.

V záujme vytvárania funkčných partnerstiev je definované **partnerstvo**, jeho účel, význam a cieľ. Podľa ust. § 2 písm. g) je partnerstvo **forma spolupráce medzi sociálno-ekonomickými partnermi** s cieľom zabezpečiť hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj dotknutého regiónu s ohľadom na udržateľný rozvoj.

Partnerstvo

Dokumenty podpory regionálneho rozvoja

Z dôvodu prehľadnosti, návrh novely zavádza skrátený názov programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku, resp. obce, namiesto programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce. Výkon podpory regionálneho rozvoja sa rozširuje o „**spoločný program rozvoja obcí**“, ktorý integrovaným prístupom rieši reálnejšie plnenie individuálnych záujmov obcí v rámci spoločne zadefinovaných priorít rozvoja a zároveň uľahčuje obciam prístup k finančným zdrojom a mechanizmom na zabezpečenie ďalšieho rozvoja.

Podľa navrhovaného znenia **ust. § 5** upravujúceho základné dokumenty podpory regionálneho rozvoja sa **podpora regionálneho rozvoja vykonáva** podľa (1) Národnej stratégie regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, (2) programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku, (3) programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce a (4) spoločného programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí.

Vypracovanie národnej stratégie

Návrh zmien v **ust. § 6 odsek 2** v záujme zabezpečenia vysokej kvality vypracovania a aktualizácie národnej stratégie **rozširuje** s dôrazom na význam hodnovernosti štatistických údajov a strategických programových dokumentov schválených vládou Slovenskej republiky, Konceptiu územného rozvoja Slovenska, kvalitatívne prieskumy, aktuálne programy rozvoja vyšších územných celkov, aktuálne programy rozvoja obcí a aktuálne spoločné programy rozvoja obcí, ktoré sú základnými vstupmi pre národnú stratégiu.

Po novom by **Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja** Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) malo zabezpečiť **vypracovanie a aktualizáciu národnej stratégie pri uplatnení partnerstva**, pričom využíva najmä štatistické údaje, strategické dokumenty a programové dokumenty schválené vládou Slovenskej republiky (ďalej len „vláda“), Konceptiu územného rozvoja Slovenska, kvalitatívne prieskumy, aktuálne programy rozvoja vyšších územných celkov, aktuálne programy rozvo-

ja obcí a aktuálne spoločné programy rozvoja obcí.

Návrh zákona upravuje znenie odseku 3 v **ust. § 6 spresnením obsahu národnej stratégie** v záujme prehľadnosti a komplexnosti procesného prístupu pri vypracovaní, aktualizácii v prospech úspešnej realizácie a plnenia strategických cieľov Slovenskej republiky v oblasti regionálneho rozvoja, podľa tohto východiskového koncepčného dokumentu s celoštátnou pôsobnosťou.

Národná stratégia **obsahuje najmä** (1) analýzu hospodárskej a sociálnej situácie v regiónoch, (2) odhad vývoja v regiónoch, (3) hlavné faktory rozvoja v regiónoch, (4) stratégiu regionálneho rozvoja, (5) strategické ciele a prioritné oblasti rozvoja podľa jednotlivých vyšších územných celkov, (6) priority a ciele regionálneho rozvoja, (7) inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie národnej stratégie, (8) systém monitorovania a hodnotenia s určením merateľných ukazovateľov a spôsob kontroly ich plnenia, (9) nástroje podpory regionálneho rozvoja a (10) vecný a časový harmonogram realizácie národnej stratégie.

Návrh novely tiež rieši navrhovaným znením **ust. § 7 odsek 3 novú obsahovú stránku jednotlivých častí programu rozvoja vyššieho územného celku**, a to **analytickú časť, strategickú časť, programovú časť, realizačnú časť a finančnú časť**. Sprievodne v tomto smere návrh novely počíta s **obdobnými zmenami v programe rozvoja obce**. Tento program by mal takisto pozostávať z analytickej, strategickej, programovej, realizačnej a finančnej časti.

Vložením nového **ust. § 8a** sa upraví nový inštitút, a to „**Spoločný program rozvoja obcí**“ v záujme vytvárania priestoru pre integrovaný prístup obcí k svojmu rozvoju a najmä obcí, ktoré nemajú dostatočné kapacity na vytvorenie vlastného programu rozvoja obce. Podľa dôvodovej správy sa Spoločným programom rozvoja obcí má zabezpečiť **efektívnejšia spolupráca, znížiť náklady** spojené s prípravou a realizáciou rozvojových aktivít v katastrálnom území susediacich obcí.

Obsah národnej stratégie

Program rozvoja VÚC a obce

Spoločný program rozvoja obcí

Spoločný program rozvoja obcí je **strednodobý rozvojový dokument**, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obce nachádzajú a je vypracovaný podľa záväzných častí územnoplánovacích dokumentácií združených obcí.

Ak nemá obec vypracovaný vlastný program rozvoja obce, môže si vypracovať pri uplatnení partnerstva s jednou územne susediacou obcou alebo viacerými územne susediacimi obcami spoločný program rozvoja obcí.

Spoločný program rozvoja obcí a jeho aktualizáciu **schvaľujú obecné zastupiteľstvá** obcí, ktoré vypracovali spoločný program rozvoja obcí.

Úloha ministerstiev

Ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy sa **podieľajú na vypracúvaní národnej stratégie, jej realizácii a vyhodnocovaní a každoročne do 30. júna zasielajú** ministerstvu dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja informáciu o naplňaní priorít a cieľov národnej stratégie. V rámci rozsahu pôsobnosti jednotlivých ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy sa prostredníctvom doplneného písm. d) do ust. § 10 majú **zohľadniť** pri tvorbe vlastných strategických dokumentov **špecifiká regiónov a vyšších územných celkov.**

Povinnosť obce

Po novom by mali byť obce povinné v rámci zabezpečovania a koordinovania vypracovania a realizácie programu rozvoja obce alebo spoločného programu rozvoja obcí, **pravidelne tento program monitorovať a každoročne do 31. mája zasielať** príslušnému vyššiemu územnému celku správu o jeho plnení a zabezpečiť súlad programu rozvoja obce alebo spoločného programu rozvoja obcí s územnoplánovacou dokumentáciou.

Vzhľadom na rozšírenie okruhu žiadateľov o dotáciu na projekt z rozpočtovej kapitoly ministerstva, je podľa dôvodovej správy potrebné vykonať čiastkové zmeny v **ust. § 13 a 14**. Ďalej pôjde aj o rozšírenie oblastí podpory regionál-

neho rozvoja všeobecne pre subjekty územnej spolupráce, ako aj podmienky poskytnutia dotácií, podania žiadosti, obsahu zmluvy a postavenie odbornej hodnotiacej komisie.

Podľa ust. § 13 by mali byť **po novom subjekmi územnej spolupráce** (1) regionálna rozvojová agentúra, (2) slovenská časť euroregiónu, (3) európske zoskupenie územnej spolupráce podľa zákona č. 90/2008 Z. z. o európskom zoskupení územnej spolupráce a o doplnení zákona č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike v znení neskorších predpisov, (4) občianske združenie, (5) nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby, (6) obec a (7) vyšší územný celok.

Subjekt územnej spolupráce **vykonáva v oblasti podpory regionálneho rozvoja viaceré činnosti. Zabezpečuje** základné informačné služby v oblasti regionálneho rozvoja, poskytovania prostriedkov z fondov Európskej únie a ďalších možností a zdrojov financovania regionálneho rozvoja. **Zhromažďuje** informácie o území realizácie projektu za účelom prípravy, tvorby a realizácie strategických, programových a rozvojových dokumentov. **Podporuje** rozvojové aktivity na území realizácie projektu súvisiace s podporou regionálnym rozvojom. **Organizuje** prezentačné podujatia, odborné semináre a vzdelávacie aktivity zamerané na problematiku rozvoja regiónov. **Vytvára** partnerstvá a spolupracuje so sociálno-ekonomickými partnermi v oblasti regionálneho rozvoja. **Uľahčuje** a podporuje najmä územnú spoluprácu vrátane jednej alebo viacerých foriem regionálnej, cezhraničnej, nadnárodnej a medziregionálnej spolupráce. **Pripravuje** a realizuje projekty a rozvojové aktivity na podporu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónu. Tiež **plní iné úlohy**, ak to vyplýva zo zmluvy o poskytnutí dotácie na projekt.

Dotácia sa poskytuje **na základe písomnej žiadosti** o poskytnutie dotácie na projekt (ďalej len „žiadost“), ktorú spolu s prílohami doručí subjekt územnej spolupráce ministerstvu v lehote určenej vo výzve na podanie žiadosti zverejnenej ministerstvom na jeho webovom sídle.

Subjekty územnej spolupráce

Činnosti subjektov územnej spolupráce

Žiadosť o poskytnutie dotácie

Vzor žiadosti, prílohy k žiadosti a náležitosti projektu ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

Výzva na podanie žiadosti obsahuje **najmä** (1) okruh oprávnených subjektov územnej spolupráce, (2) účel poskytnutia dotácie, (3) podmienky poskytnutia dotácie, (4) výšku požadovaného spolufinancovania projektu z vlastných alebo iných zdrojov, (5) lehotu a spôsob predkladania žiadostí, (6) kritériá hodnotenia žiadostí, (7) vzor zmluvy o poskytnutí dotácie na projekt a (8) ďalšie podrobnosti o poskytnutí dotácie.

Poskytnutie dotácie O výške poskytnutej dotácie **rozhoduje minister** dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky (ďalej len „minister“) na základe hodnotenia odbornej hodnotiacej komisie, ktorá je poradným orgánom ministra.

Odborná hodnotiacia komisia vyhodnocuje žiadosti podľa kritérií hodnotenia uvedených vo výzve na podanie žiadosti, pričom hodnotí územný alebo cezhraničný vplyv, uskutočniteľnosť a udržateľnosť projektov zameraných na realizáciu aktivít v oblasti podpory regionálneho rozvoja.

Ministerstvo **poskytne dotáciu do 20 pracovných dní** odo dňa nadobudnutia účinnosti písomnej zmluvy o poskytnutí dotácie na projekt.

Zmluva o poskytnutí dotácie **Zmluva o poskytnutí dotácie na projekt** obsahuje najmä (1) identifikačné údaje zmluvných strán, (2) predmet zmluvy, (3) účel, na ktorý sa dotácia poskytuje, (4) výšku a spôsob poskytnutia dotácie, (5) číslo účtu v banke alebo pobočke zahraničnej banky, na ktorý sa má dotácia poskytnúť, (6) podmienky použitia dotácie, (7) podmienky zúčtovania dotácie, (8) spôsob kontroly použitia poskytnutej dotácie, (9) lehotu vrátenia nepoužitých finančných prostriedkov, (10) lehotu odvedenia výnosov z prostriedkov štátneho rozpočtu, (11) číslo účtu v štátnej pokladnici, na ktorý sa poukazujú nepoužité finančné prostriedky a výnosy z prostriedkov štátneho rozpočtu, (12) sankcie za porušenie finančnej disciplíny, (13) práva

a povinnosti zmluvných strán, (14) vymedzenie času, na ktorý sa zmluva uzatvára a (15) dôvody a spôsob odstúpenia od zmluvy.

Obsah návrhu novely zákona podľa dododavej správy zodpovedá zámeru ministerstva **skvalitniť výber subjektov, ktoré tvoria Integrovanú sieť regionálnych rozvojových agentúr**, a preto definuje nové podmienky, za ktorých regionálna rozvojová agentúra môže byť zaradená do Integrovannej siete regionálnych rozvojových agentúr.

Podľa ust. § 14 ods. 1 a ďalších je **Integrovaná sieť regionálnych rozvojových agentúr tvorená** regionálnymi rozvojovými agentúrami, ktorým je podľa zmluvy o poskytnutí dotácie na projekt uzatvorenej medzi ministerstvom a regionálnou rozvojovou agentúrou poskytnutá z rozpočtovej kapitoly ministerstva dotácia na príslušný rozpočtový rok.

Regionálna rozvojová agentúra zaradená do Integrovannej siete regionálnych rozvojových agentúr a jej zakladatelia a členovia **musia mať sídlo na území realizácie projektu**; to neplatí, ak je zakladateľom alebo členom regionálnej rozvojovej agentúry verejnoprávna inštitúcia.

Členom regionálnej rozvojovej agentúry zaradenej do Integrovannej siete regionálnych rozvojových agentúr je (1) najmenej jedna obec alebo jeden vyšší územný celok, (2) jedno mikroregionálne združenie alebo regionálne združenie miest a obcí, (3) najmenej jedna právnická osoba vykonávajúca podnikateľskú činnosť alebo právnická osoba, ktorej členmi sú právnické osoby vykonávajúce podnikateľskú činnosť a (4) najmenej jedna mimovládna organizácia.

Novelizovaný zákon o podpore regionálneho rozvoja by mal po jeho schválení nadobudnúť **účinnosť dňa 1. januára 2015**. Programy rozvoja vyšších územných celkov a programy rozvoja obcí a ich aktualizácie, schválené pred 1. januárom 2015, sú vyššie územné celky a obce povinné uviesť do súladu s ustanoveniami zákona účinného od 1. januára 2015 do 31. decembra 2015.

Integrovaná sieť regionálnych rozvojových agentúr

Účinnosť a prechodné ustanovenie

Bratislava - Slovensko	Brescia - Taliansko
Tvarožkova 5, P.O. Box 21	Via Val Giudicarie 4
814 99 Bratislava, Slovensko	251 23 Brescia, Taliansko
Tel.: +421-2-5720 1717	Tel.: +39-030-221 932 33
Fax: +421-2-5720 1777	Fax: +39-030-221 932 02
Skype: ulcbratislava	Skype: ulcbrescia
E-mail: office@ulclegal.com	E-mail: brescia@ulclegal.com

Kyjev - Ukrajina

172 Gorkogo St., Suite 1316
031 50 Kyjev, Ukrajina
Tel.: +380-44-361 30 21
Fax: N/A
Skype: ulckyyiv
E-mail: kyiv@ulclegal.com

www.ulclegal.com

Informácie uvedené v bulletine Čarnogurský ULC PRO BONO nie sú poskytovaním právnych rád. Nemožno z neho odvodzovať žiadne práva a povinnosti. Materiál obsiahnutý v tomto dokumente je informatívnej povahy a aplikácia vyššie uvedených informácií bude vždy špecifická v závislosti od konkrétnych okolností prípadu. Z uvedených dôvodov pri konkrétnych právnych riešeníach preto vždy odporúčame konzultácie. I keď je bulletin Čarnogurský ULC PRO BONO zostavovaný s maximálnou starostlivosťou, advokátska kancelária Čarnogurský ULC nepreberá zodpovednosť za prípadné chyby či nepresnosti, ani za akékoľvek škody vzniknuté z aktivít konaných na základe informácií uvedených v tomto dokumente.

Obsah bulletinu Čarnogurský ULC PRO BONO nie je možné využívať pre účely zisku, ponúkať svojim klientom ako svoj vlastný alebo publikovať bez predchádzajúceho písomného súhlasu spoločnosti Čarnogurský ULC s.r.o. V prípade záujmu o ďalšie informácie alebo o poskytnutie individuálneho poradenstva či konzultácií nás neváhajte kontaktovať.

V prípade, že naďalej nechcete byť adresátom tejto služby, kontaktujte nás na e-mailovej adrese probono@ulclegal.com. Ďakujeme.

V prípade akýchkoľvek otázok kontaktujte, prosím, JUDr. Martina Tábyho: taby@ulclegal.com alebo Mgr. Tomáša Škrinára: skrinar@ulclegal.com.

© Čarnogurský ULC, 2014